

Stortingets utenriks- og forsvarskomiteé

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

2018/1918-2/FD IV 2/MRE

05.11.2018

Uttalelse til Dokument 8: 13 S (2018-2019)

Jeg viser til brev av 17. oktober 2018 fra leder av Stortingets utenriks- og forsvarskomiteé med anmodning om uttalelse til Dokument 8:13 S (2018-2019). Dette inneholder forslag fra representant Audun Lysbakken om at Stortinget ber regjeringen nedsette en forsvarskommisjon for å invitere til bred offentlig debatt om endringer i det sikkerhetspolitiske bildet, Norges rolle og forsvarspolitiske endringer som en konsekvens av dette.

Gjeldende langtidsplan ble vedtatt i Stortinget i 2016. Bakteppet for regjeringens forslag i langtidsplanen var den sikkerhetspolitiske utviklingen, blant annet med Russlands annektering av Krim-halvøya og et behov for at europeiske nasjoner tar et større ansvar for egen sikkerhet. Samtidig hadde Forsvaret mangler i evnen til å løse de mest krevende oppgavene. Regjeringen tok denne situasjonen på alvor og la frem en langtidsplan med en målsetting om å øke forsvarsevnen. Det første steget var å arbeide for å ta igjen etterslepet på vedlikehold, reservedeler og beredskapslogistikk. Dette er viktig for å få det Forsvaret vi har til å fungere. Deretter ble det lagt opp til en gradvis høyere operativ aktivitet med økt tilstedeværelse i nord. Så gjennomføres store investeringer i strategisk viktige kapasiteter, blant annet nye ubåter, maritime patruljefly, nye fartøyer til kystvakten, luftvern og artilleri. På bakgrunn av fagmilitære vurderinger øker regjeringen den landmilitære tilstedeværelsen og innsatsevnen i Finnmark og styrker Heimevernet.

Vi er nå to år inn i gjennomføringen av gjeldende langtidsplan. Selv om langtidsplanen har et langsiktig perspektiv, er det nødvendig med en kontinuerlig utvikling av forsvarssektoren for at den skal være best mulig rustet for å løse sine oppdrag. Det er nødvendig å vurdere hvordan endringer i rammefaktorene som utviklingen i trusselbildet og andre internasjonale utviklingstrekk, teknologiske drivere og økonomiske forutsetninger, henger sammen med forsvarspolitiske ambisjoner og muligheter for videre utvikling. Regjeringen har derfor startet arbeidet med en ny langtidsplan for forsvarssektoren, og har som mål at den skal legges

frem for Stortinget våren 2020. Før regjeringen fastsetter føringene for arbeidet med ny langtidsplan, gjennomføres et grunnlagsarbeid.

FFI har fått i oppdrag å gi et forskningsbasert innspill til dette grunnlagsarbeidet. Når regjeringen har lagt føringer for arbeidet med ny langtidsplan, vil forsvarssjefen få i oppdrag å gi fagmilitære råd i en helhetlig sammenheng på områder regjeringen vil videreutvikle. Regjeringen har vært opptatt av en bred offentlig debatt om utviklingen av forsvarssektoren. Det vil vi videreføre også i denne prosessen. I tråd med tidligere år vil regjeringen legge til rette for en god og åpen prosess, der resultatene fra FFIs grunnlagsarbeid og fagmilitære råd fra forsvarssjefen, gjøres offentlig tilgjengelig. Når regjeringen har lagt frem forslag til ny langtidsplan for Stortinget, vil det samlet sett foreligge et godt grunnlag for en bred offentlig debatt om den videre utviklingen av forsvarssektoren.

Jeg er ikke enig i representant Lysbakkens beskrivelse av NATO og USA. NATO går ikke en usikker fremtid i møte. Tvert imot, samholdet er sterkt og alliansens relevans som garantist for europeisk sikkerhet er betydelig. NATO har utviklet seg i takt med den sikkerhetspolitiske situasjonen, samtidig som forpliktelsen til kollektivt forsvar av medlemsstatene står fast. NATOs fokus på denne kjerneoppgaven har økt de siste årene. Senest på toppmøtet i sommer var det enighet om flere konkrete tiltak som gir økt evne til forsvar av medlemstatene og institusjonelle endringer for å tilpasse NATOs organisasjon i en ny tid. USA står fast på sine forpliktelser i NATO og realiteten er at de har økt sitt militære engasjement i Europa. I den pågående øvelsen Trident Juncture viser USA og resten av NATO vilje og evne til militær innsats i Norge dersom det skulle oppstå et slikt behov.

Tiden er ikke inne for å stoppe opp i arbeidet med den videre utviklingen av forsvarssektoren slik representanten Lysbakken tar til orde for, tvert imot. Langtidsplanen for perioden 2017-2020 utgjør en betydelig satsing på Forsvaret og endringene rundt oss gjør det nødvendig å fortsette arbeidet med å styrke forsvarsevnen. Ved å utarbeide en ny langtidsplan legger regjeringen til rette for at forsvarssektoren videreutvikles, blant annet i lys av en oppdatert vurdering av internasjonale utviklingstrekk. Sammen med den brede offentlige debatten som følger av et slikt arbeid, mener jeg dette ivaretar de punktene representanten Lysbakken viser til og jeg ser dermed ikke behovet for at det nedsettes en forsvarskommisjon, i tillegg til det omfattende arbeidet en ny langtidsplan innebærer.

Med hilsen

Frank Bakke-Jensen